

**Республикалық жалпы білім беретін оқу орындары оқушылары
арасында өтетін М. Мақатаев оқуларының
ЕРЕЖЕСІ**

1. Жалпы ережелері

1.1. Осы ереже Жалпы орта білім беретін мектеп оқушыларының арасында өткізілетін республикалық Мұқағали Мақатаев оқуларының мәртебесін, мақсаттары мен міндеттерін айқындайды.

1.2. Жалпы орта білім беретін мектеп оқушылары арасында өткізілетін республикалық М. Мақатаев оқуларының міндеттері мен мақсаттары:

1.3. Республиканың жалпы білім беретін оқу орындарының оқушылары арасында М. Мақатаевтың шығармаларын насихаттау;

1.4. Республикалық жалпы білім беретін оқу орындарының оқушыларының шығармашылық қабілеттерін, эстетикалық талғамдарын, тума талант, табиғи дарындарын анықтау;

1.5. Оқушылардың поэзияға деген құштарлығын арттыру, өлең сөзінің күдіреті мен қуатын жанымен сезініп, жүрегімен түсіне білуге, ой-пікірлерін ғылыми тұрғыда дәйекті жеткізе ге баулу;

1.6. Жас талапкер ақындарға әлеуметтік-рухани қолдау көрсетіп, шығармашылық жұмыс түрлерін жандандыру. Жас буынның тарихи танымдарын, демократияға және азаматтыққа бағдарланған дүниетанымдары мен сана-сезімдерін, өмірге көзқарасын қалыптастыру.

2. Республикалық Мұқағали Мақатаев оқуларына қатысушылар

2.1. Мұқағали Мақатаев оқуларының республикалық кезеңіне әр облыстағы өткізілген байқаудан жеңіп шыққан 8-11 сынып оқушылары қатыса алады.

2.2. Әрбір облыстағы білім беру ұйымдарында өткізілген республикалық Мұқағали Мақатаев оқуларының ережесі бойынша әр номинациядан 1 (бір) оқушы, облыс бойынша барлығы 3 (үш) үміткер ұсынылады. Қатысушының толық аты-жөні, облысы, ауданы, мектебі, сыныбы және жетекшісі мен қатысушының байланыс телефондары туралы сұранысты Алматы облысының білім басқармасына жіберілуі керек. (Байланыс нөмірлері 87282 600456, 600446) almobldo@mail.ru немесе [rus.aryslanov.77@mail.ru](mailto:r.us.aryslanov.77@mail.ru) (байланыс телефоны т/ф (87282) 600446, 87023747709, 87056264567) жіберулері керек. Алдыңғы жылдардағы Мұқағали оқуларының жеңімпаздары (бас жүлде) бұл оқуға қатыса алмайды.

Байқаудың республикалық кезеңі ағымдағы жылдың наурыз айында өткізіледі.

Райымбек ауданы Қарасаз ауылындағы Мәдениет үйінде өтеді. байқауға қатысатындар Райымбек ауданы Қарасаз ауылындағы «Албан Асан Барманбекұлы атындағы орта мектеп-интернатының жатақханасына» орналасады.

3. Республикалық Мұқағали Мақатаев оқуларының шарттары

Республикалық байқауға қатысатын оқушы поэзияны сүйетін, оны поэтикалық тұрғыда талдай білетін, ғылыми жұмысқа бейімі бар, өлеңді көркем мәнерлеп оқитын қабілеті әрі ақындық талабы бар облыстық байқаудың жүлдегері болуы шарт. Үміткер ақиық ақын М. Мақатевтың өмірі мен шығармашылығын білуі әрі өлеңдері мен поэмаларын мүмкіндігінше жатқа білуі керек және кез-келген өлеңін талдай алуы қажет. Сонымен бірге, талапкер өз шығармашылық қабілетін танытуы керек.

3.1. Мұқағали Мақатаев оқулары 3 кезеңнен тұрады:

1-номинация «Айтып өткен ақында арман бар ма?»

Бұл айдарда үміткер М. Мақатевтың шығармашылығынан жатқа білетін өлеңдерінің тізбесін (поэмадан басқа) әкеліп алдын – ала әділқазыларға ұсынады. Ұсынылған тізбеден әділқазылардың нұсқауымен кез-келген өлеңді жатқа оқиды. Әділқазылар тізбенің кез – келген жерінен 2-3 өлең ұсынуы мүмкін. Үміткердің жатқа білетін өлеңдерінің санына және мәнерлеп көркемдеп оқылуына баға қойылады. Егер әділқазылар ұсынған өлеңді үміткер жатқа, мәнерлеп айта алмаса, ұпайы кемиді.

2-номинация «Жыр эстафетасы» байқауға қатысушы үміткерлер «Аққулар ұйықтағанда», «Райымбек, Райымбек», «Алтай- Атырау» поэмаларын толық жатқа білуі тиіс. Қатысушылар жеребе тарту арқылы жоғарыда көрсетілген поэмалар бойынша топқа бөлінеді, таңдауға түскен поэманы жатқа айтудан өзара сынға түседі. (5-10 ұпай)

3-номинация «Көкірегімде жыр сәулесі маздайды...» айдарында оқушы өз шығармашылығынан үш-бес шумақтан аспайтын бір өлеңін (кітапшасын ұсынады) әділқазылардың нұсқауымен және ақынға арнаған туындысын оқиды. Оқушының өз шығармасын жатқа оқуы шарт. Өлеңнің көркемдігі, тақырыптың ашылуы, мазмұны, оқу мәнері ескеріледі. (5-10 ұпай)

4. Қаржыландыру

3.1. Республикалық Мұқағали Мақатаев оқуларының облыстық, аудандық, қалалық, кезеңдерін қаржыландыруы тиісті білім органдары жүзеге асырады.

3.2. Республикалық Мұқағали Мақатаев оқуларына қатысушылардың жолда жүруге байланысты шығындарын, орналастыруын жіберіп отырған мекеме көтереді.

3.3. Республикалық Мұқағали Мақатаев оқуларына қатысушылардың тамақтануы, марапаттауға және жүлделері мен кеңсе заттарын сатып алуға байланысты шығындарын Алматы облыстық білім басқармасы көтереді.

5. Жұмыс органдары

5.1. Республикалық Мұқағали Мақатаев оқуларының шешуші соңғы кезеңін дайындау және өткізу жөніндегі ұйымдастыру жұмыстарын жүзеге асыру және үйлестіру мақсатында облыстық білім басқармасының бұйрығымен ұйымдастыру комитеті құрылады.

5.2. Республикалық ұйымдастыру комитетінің құрамына облыстық білім басқармасы мен облыстық білім ұйымдарының қызметкерлері, тиісті аудандық білім бөлімдерінің жетекшілері енгізіледі.

5.3. М. Мақатаев оқуларының соңғы кезеңін өткізудің ұйымдастыру комитеті:

5.4. М. Мақатаев оқуларының өткізудің жалпы тәртібін белгілейді;

5.5. Тікелей басшылық жасауды жүзеге асырады;

5.6. М. Мақатаев оқуларының материалдарын баспасөзге жариялауға береді.

5.7. Республикалық ұйымдастыру комитетінің төрағасы – облыстық білім басқармасының бастығы.

6. Қазылар алқасы

6.1. Мұқағали Мақатаев оқуларының қазылар алқасының құрамы төрағадан, хатшыдан және 8 алқа мүшелерінен тұрады.

6.2. Қазылар алқасының құрамын облыстық ұйымдастыру комитетінің ұсынуы бойынша облыстық білім басқармасының бастығы бекітеді.

Қазылар алқасы:

- талапкердің өнеріне талдау жасайды және 10 балдық жүйемен бағалайды;
- қатысушылардың өнерін бағалаудағы мәселелерді талқылайды және қажет болған жағдайда тиісті түзетулер енгізеді;
- жеңімпаздарды анықтайды және жүлделі орындарды белгілейді.
- Алматы облыстық білім басқармасына Республикалық Мұқағали Мақатаев оқуларының қорытындысы бойынша есеп береді.

7. Республикалық Мұқағали Мақатаев оқуларының жұмысын қорытындылау және қатысушыларды марапаттау

7.1. Мұқағали Мақатаев оқуларының ашылуы және қорытындылануы, жеңімпаздарды марапаттау рәсімі салтатанатты түрде өтеді.

7.2. М. Мақатаев оқуларының соңғы кезеңінің жүлдегерлері қазылар алқасының шешімі бойынша, Алматы облыстық білім басқармасының бас жүлде, 1, 2, 3 дәрежелі дипломдарымен және қатысқандары үшін алғыс хаттарымен марапатталады.

7.3. М. Мақатаев оқуларының шешуші кезеңінде әр номинация бойынша 7 жүлделі орын белгіленеді:

- Бас жүлде 1(біреу)
- 1 орын (біреу)
- 2 орын (екеу)
- 3 орын (үшеу)

Ескертпе. Республикалық байқауға қатысушылар алдын ала белгіленген уақытта Алматы қаласындағы «Саяхат» автобекетінде болулары керек.